

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з

навчально-методичної роботи

ЗПО "Дніпровський ІТК"

Сергій ГОРДІЄНКО

« »

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання індивідуальної роботи з дисципліни

«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ »

*для здобувачів фахової передвищої освіти
(ОПС «Фаховий молодший бакалавр»)*

Спеціальність: - І8 - 191 Автомобільний транспорт

Викладач - ЮЛІЯ ПУСТОВОЙТ

ВСТУП

Дисципліна «Економіка автотранспортного підприємства» є однією з провідних у підготовці кваліфікованих фахівців автомобільного транспорту. Вона забезпечує здобувачів освіти теоретичними знаннями та практичними навичками, необхідними для організації ефективної виробничо-господарської діяльності на ринку транспортних послуг.

Згідно з навчальним планом та робочою програмою, важливою складовою самостійної роботи здобувача є виконання комплексного індивідуального завдання. Індивідуальна робота — це форма організації навчального процесу, яка передбачає самостійне розв'язання здобувачем комплексної інженерно-економічної проблеми. Вона дозволяє систематизувати знання, отримані на лекціях та практичних заняттях, і застосувати їх до умовної реальної ситуації.

Мета та завдання індивідуальної роботи

Головна мета: Формування навичок комплексного економічного обґрунтування створення та функціонування малого автотранспортного підприємства (у формі ФОП або ТОВ), розрахунку собівартості послуг та оцінки інвестиційної привабливості проєктів оновлення рухомого складу.

Основні завдання, які вирішуються під час виконання роботи:

- Вибір організаційно-правової форми та системи оподаткування для новоствореного автотранспортного підприємства.
- Розрахунок виробничої програми, продуктивності та необхідної кількості рухомого складу.
- Формування кошторису витрат (калькуляції) та розрахунок собівартості перевезень (на 10 ткм або 1 км пробігу).
- Обґрунтування тарифу на перевезення, розрахунок прибутку та рентабельності.
- Проведення економічного аналізу доцільності інвестицій (оптимізація парку: купівля нового автомобіля чи оренда вживаного).

Комплексне індивідуальне завдання складається з трьох взаємопов'язаних розділів. Усі розрахунки виконуються на основі вихідних даних, що обираються здобувачем відповідно до його індивідуального варіанта.

1. ПОРЯДОК ВИБОРУ ВАРІАНТА ТА ВИХІДНІ ДАНІ

Номер варіанта для виконання індивідуальної роботи визначається за двома останніми цифрами номера залікової книжки (студентського квитка) здобувача, або призначається викладачем індивідуально.

Усі розрахунки в індивідуальній роботі базуються на умовному створенні підприємства, що здійснює міжміські перевезення вантажів. Необхідні базові нормативи наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Вихідні дані за варіантами

№ Варіанта	Марка автомобіля	Вантажо-підйомність (q), т	Відстань перевез. ($l_{\text{зез}}$), км	Коеф. використ. пробігу (β)	Річний обсяг перевез. (Q), тис. т
1-2	ГАЗ-3302 (ГАЗель)	1,5	150	0,80	12,5
3-4	ЗІЛ-4314	6,0	80	0,65	24,0
5-6	МАЗ-5336	8,0	250	0,75	18,5
7-8	КамАЗ-5320	10,0	120	0,70	45,0
9-0	MAN TGS (Тягач)	22,0	450	0,90	80,0

Загальні константи (однакові для всіх варіантів):

- Кількість днів роботи підприємства на рік (L_k) = 255 днів.
- Час перебування автомобіля в наряді (T_n) = 10 годин.
- Середня технічна швидкість (V_m) = 45 км/год.
- Час навантаження/розвантаження 1 тонни вантажу (t_{n-p}) = 3 хвилини (0,05 год).
- Коефіцієнт використання вантажопідйомності (γ_{cm}) = 1,0.
- Ціна пального (дизель/бензин) = 55,00 грн за літр (може бути скоригована на поточний момент виконання роботи за вказівкою викладача).
- Коефіцієнт випуску автомобілів на лінію (α_g) = 0,85.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛАН СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА (ПРОЄКТ «МІЙ ФОП»)

Перший етап індивідуальної роботи передбачає моделювання процесу створення малого транспортного підприємства. Здобувач повинен обґрунтувати вибір юридичного статусу, системи оподаткування та розрахувати потребу в транспортних засобах для виконання заданого річного обсягу перевезень.

1.1. Обґрунтування організаційно-правової форми та системи оподаткування

У цьому підрозділі необхідно описати створюване підприємство. Враховуючи, що це стартап з невеликим парком автомобілів, рекомендується обрати форму Фізичної особи-підприємця (ФОП).

- **КВЕД:** Обов'язково зазначте код за Національним класифікатором видів економічної діяльності (наприклад, 49.41 «Вантажний автомобільний транспорт»).
- **Система оподаткування:** Обґрунтуйте вибір 3-ї групи платників Єдиного податку. Зазначте ставку (5% від доходу без ПДВ, або 3% з реєстрацією платником ПДВ, якщо планується робота з великими заводами). Опишіть переваги спрощеної системи: відсутність складного бухгалтерського обліку податку на прибуток, легкість виведення коштів.
- **Персонал:** Вкажіть, що планується залучення найманих працівників (водіїв, механіка, бухгалтера), за яких підприємство сплачуватиме ЄСВ (22%) та ПДФО (18%).

1.2. Розрахунок виробничої програми та потреби в рухомому складі

Для визначення того, скільки автомобілів вам потрібно купити (або орендувати) для перевезення заданого у варіанті річного обсягу вантажу (Q), необхідно розрахувати річну продуктивність одного автомобіля.

1. Час простою під навантаженням та розвантаженням за одну їздку (t_{np}), год:

$$t_{np} = q_a \times \gamma_{cm} \times t_{n-p}$$

де q_a — вантажопідйомність автомобіля (т); $\gamma_{cm} = 1,0$; t_{n-p} — норма часу на 1 т (0,05 год).

2. Час однієї їздки ($t_{\bar{r}}$), год:

$$t_{\bar{r}} = \frac{l_{\text{зез}}}{V_m \times \beta} + t_{np}$$

де $l_{\text{зез}}$ — відстань перевезення; V_m — технічна швидкість (45 км/год); β — коеф. використання пробігу.

3. Кількість можливих їздок за день ($n_{\bar{r}}$):

$$n_{\bar{r}} = \frac{T_n}{t_{\bar{r}}}$$

Увага! Кількість їздок завжди округлюється до найближчого меншого цілого числа, оскільки водій не може виконати половину рейсу до закінчення зміни.

4. Добова продуктивність одного автомобіля в тоннах ($W_{\bar{o}}$):

$$W_{\bar{o}} = q_a \times \gamma_{cm} \times n_{\bar{r}}$$

5. Річна продуктивність одного автомобіля в тоннах ($W_{p\bar{r}ч}$):

$$W_{p\bar{r}ч} = W_{\bar{o}} \times D_k \times \alpha_e$$

де D_k — робочі дні (255); α_e — коефіцієнт випуску (0,85).

6. Необхідна облікова (спискова) кількість автомобілів (A_{cn}):

$$A_{cn} = \frac{Q \times 1000}{W_{p\bar{r}ч}}$$

Отримане значення A_{cn} округлюється до більшого цілого числа. Ця кількість транспортних засобів є основою для всіх подальших розрахунків.

РОЗДІЛ 2. КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Собівартість транспортної продукції — це економічний показник, який виражає в грошовій оцінці поточні витрати підприємства, пов'язані із забезпеченням перевізного процесу. У цьому розділі необхідно скласти річний кошторис витрат підприємства за економічними елементами.

2.1. Витрати на оплату праці та соціальні заходи

Основним виробничим персоналом є водії. Розрахуємо необхідну чисельність водіїв ($Ч_в$), виходячи з того, що 1 автомобіль закріплений за 1 водієм, але з урахуванням відпусток та лікарняних коефіцієнт запасу становить 1,2:

$$Ч_в = A_{cn} \times 1,2$$

Округлюємо до цілого числа.

Річний фонд основної заробітної плати водіїв ($\Phi ОП_{осн}$) розраховується на основі середньомісячної зарплати (для прикладу приймемо 18 000 грн):

$$\Phi ОП_{осн} = Ч_в \times 18\,000 \times 12$$

Фонд додаткової заробітної плати (премії, надбавки за класність, за ненормований робочий день) приймається у розмірі 30% від основного фонду:

$$\Phi ОП_{дод} = \Phi ОП_{осн} \times 0,30$$

Загальний річний фонд оплати праці водіїв ($\Phi ОП_{заг}$):

$$\Phi ОП_{заг} = \Phi ОП_{осн} + \Phi ОП_{дод}$$

Відрахування на соціальні заходи (ЄСВ) становлять 22% від загального фонду оплати праці:

$$ЄСВ = \Phi ОП_{заг} \times 0,22$$

2.2. Матеріальні витрати (Змінні)

Матеріальні витрати залежать від загального річного пробігу всіх автомобілів ($L_{заг}$). Спочатку розрахуємо річний пробіг одного автомобіля ($l_{річ}$):

$$l_{річ} = \frac{n_i \times l_{зег} \times D_k \times \alpha_e}{\beta}$$

Загальний пробіг усього парку: $L_{заг} = l_{річ} \times A_{сп}$.

1. Витрати на пальне ($B_{нал}$). Норма витрати пального приймається за базовою лінійною нормою (H_s літрів на 100 км). Для розрахунків приймаємо: ГАЗ-3302 — 15 л; ЗІЛ-4314 — 31 л; МАЗ-5336 — 28 л; КамАЗ-5320 — 34 л; MAN TGS — 29 л.

$$B_{нал} = \frac{L_{заг} \times H_s}{100} \times Ц_{пал}$$

де $Ц_{пал}$ — ціна 1 літра пального (55 грн).

2. Витрати на мастильні матеріали ($B_{маст}$) приймаються укрупнено на рівні 10% від вартості пального:

$$B_{маст} = B_{нал} \times 0,10$$

3. Витрати на відновлення та ремонт автомобільних шин ($B_{шин}$). Залежать від пробігу, кількості коліс та вартості однієї шини.

$$B_{шин} = \frac{L_{заг} \times N_{ш} \times Ц_{ш}}{H_{пробігу}}$$

де $N_{ш}$ — кількість коліс на автомобілі (ГАЗ - 6, ЗІЛ - 6, МАЗ - 6, КамАЗ - 10, MAN - 10 з напівпричепом); $Ц_{ш}$ — ціна 1 шини (умовно 12 000 грн); $H_{пробігу}$ — експлуатаційна норма пробігу шини (умовно 80 000 км).

4. Витрати на технічне обслуговування та поточний ремонт (ТО і ПР). Розраховуються на основі нормативу на 1000 км пробігу ($H_{то}$ — умовно 2500 грн на 1000 км):

$$B_{то} = \frac{L_{заг} \times H_{то}}{1000}$$

ДОДАТОК Б. РОБОЧИЙ БЛАНК ЕТАПУ 1

Організаційний план підприємства

ПІБ здобувача: _____

Номер варіанта: _____

1. Обґрунтування вибору форми власності та оподаткування:

2. Обрані коди КВЕД для здійснення діяльності:

3. Вихідні дані згідно з варіантом:

Марка автомобіля	q_a т	l_{gez} км	β	Q , тис. т

4. Розрахунок продуктивності та потреби в рухомому складі:

Висновок до Етапу 1:

ДОДАТОК В. РОБОЧИЙ БЛАНК ЕТАПУ 2

Розрахунок витрат на оплату праці та пального

1. Розрахунок потреби у водіях та Фонду оплати праці (ФОП):

Показник	Значення / Сума, грн
Чисельність водіїв, осіб	
Основна з/п за рік	
Додаткова з/п за рік	
ФОП загальний	
ЄСВ (22%)	

2. Розрахунок загального пробігу та витрат на пальне:

Висновок до Етапу 2 (оцінка частки витрат на паливо):

**ДНІПРОВСЬКИЙ
ПРОФЕСІЙНИЙ
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
КОЛЕДЖ**

ЗАКЛАД ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Документ містить ознайомчий фрагмент.

**Повна версія доступна в електронній
бібліотеці закладу після входу в особистий
кабінет студента.**